

ABRAHAM LINCOLN

(°1809 - †1865)

Toen Abraham Lincoln in maart 1861 de eed aflegde als president van de Verenigde Staten, was het land uiteengevallen en op weg naar een bloedige burgeroorlog. Vier jaar later was dankzij hem de eenheid van de States voor altijd veiliggesteld en was de slavernij afgeschaft. Jammer genoeg werd hij toen vermoord.

Noord en Zuid

Abraham Lincoln werd in 1809 geboren in de staat Kentucky in een milieu van analfabeten. Doordat hij amper naar school kon gaan, leerde de jonge Abraham zogoed als op eigen houtje lezen en schrijven. Na zijn verhuis naar de staat Illinois in 1831, werkte hij zich op tot een succesvolle advocaat, werd hij lid van het plaatselijke parlement en gedurende twee jaar van het nationale Huis van Afgevaardigden in de hoofdstad Washington.

De Verenigde Staten waren vanaf 1840 echter meer en meer verdeeld geraakt over de slavernijkwestie. Slaven waren vooral nodig voor de katoenteelt, die in de zuidelijke staten voor grote welstand zorgde. Maar in het Noorden groeide het verzet tegen de slavernij. Voor veel gelovigen was de slavernij in strijd met Christus' boodschap van naastenliefde. Maar de noordelingen hadden ook economische motieven: nogal wat kleine landbouwbedrijven werden kapot geconcurrereerd door de goedkope slavenarbeid.

In 1854 werd het gebied van de huidige staten Kansas en Nebraska tegen eerder gemaakte afspraken in opengesteld voor de slavernij. De noordelijke tegenstanders richtten daarop de Republikeinse Partij op, die spoedig de Amerikaanse politiek zou gaan domineren. Lincoln werd er lid van en raakte in 1860 verkozen tot de eerste Republikeinse president uit de geschiedenis. Die Republikeinse Partij bestaat trouwens nog altijd, maar evolueerde wel: het is de partij van de huidige president Bush, een conservatieve zuiderling...

Secessieoorlog

Als reactie op de verkiezing van Lincoln, scheidden elf zuidelijke slavenstaten zich af om samen een eigen land te vormen: de Geconfedereerde Staten van Amerika. In april 1861 begonnen de zuidelijken de *Civil War* met een bombardement op een fort in South-Carolina. Die staat hoorde tot de Confederatie, maar het fort was nog in noordelijke handen. Lincoln reageerde meteen door het leger in staat van paraatheid te brengen.

Aanvankelijk was de Confederatie aan de winnende hand en na meer dan een jaar oorlog was het einde ervan nog lang niet in zicht. Velen wilden de strijd opgeven en Lincoln beseftte dat er een radicale en gedurfde stap nodig was. In september 1862 vaardigde hij de zogenaamde *Emancipation Proclamation* uit waarmee hij de neger-slaven in de opstandige staten bevrijdde. Zo werd de burgeroorlog een strijd voor de eenheid van het land én tegen de slavernij. Gezien het racisme van die tijd, ontketende Lincoln op die manier een ware revolutie. Veel neger-slaven zouden, aangespoord door de Proclamation, naar het Noorden vluchten en in het leger dienst nemen. De inbreng van in totaal 180 000 zwarte soldaten was essentieel voor de noordelijke overwinning.

Abe

Juli 1863 was het absolute keerpunt van de oorlog met de beroemde driedaagse slag van Gettysburg, die de noordelijke legers een belangrijke overwinning opleverde. Toch zou het nog twee jaar bloedige strijd kosten eer het Zuiden zich overgaf. In april 1865 was het eindelijk zover. Lincoln had

zich toen al opgeworpen als de grote verzoener, vastbesloten als hij was om zijn land naar een betere toekomst te leiden. Vijf dagen na het einde van de oorlog werd hij echter vermoord in een theater in Washington. De dader was John Wilkes Booth, een acteur die sympathiseerde met het Zuiden.

De moord kon het tij niet keren: de slavernij werd definitief afgeschaft in december 1865. Sindsdien zijn de Verenigde Staten nooit meer uiteengevallen, hoe verdeeld het land soms ook is. Abraham Lincoln of kortweg Abe is daardoor de centrale figuur uit de geschiedenis ervan en hij telt veel bewonderaars: alle presidenten brengen dan ook vroeg of laat hulde aan hun grote voorganger.

Sam Van Clemen is licentiaat in de geschiedenis en auteur van het boek *Abraham Lincoln (1809-1865): grondlegger van de moderne Verenigde Staten* (Garant, 2007).

<Foto: Corbis Belgium

